

Portantveu de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant
Redacció i Administració: Riego, 2, 1.r

ANY III Maig del 1936 N.º 1

Editorial

En ....

En data .... ha estat acceptada per aquest Consell Directiu la vostra sollicitud d'ingrés al nostre Ateneu. Benvingut sigueu.

Aprofitant aquesta avinentesa permeteu-nos que us fem unes breus consideracions respecte la nostra entitat, que considerem importants per a una major unificació en el criteri collectiu que ha d'ésser norma per a la màxima eficàcia en la nostra comesa.

És de suposar que en ingressar als nostres rengles ho heu fet esperonat per una necessitat d'ordre moral i intellectual, car ja sabeu que entre nosaltres trobareu la satisfacció de les exigències del vostre esperit. Per part nostra posarem tot el nostre interès perquè les illusions que hàgiu pogut formar-vos respecte a nosaltres no resultin fallides. Ara bé; de nosaltres exclusivament no depèn que les vostres aspiracions siguin satisfetes. És precís que per la vostra part hi poseu tota la bona voluntat, interès i entusiasme possible, car de la tasca individual, ben orientada, en surt un màxim resultat comú, que és benefici, benestar i felicitat particular.

La consciència ateneística, com tota consciència societària, no hi ha de mancar en l'individu que aplega el seu esforç al d'altres per a la consecució de determinat fi. Així heu de saber que per sobre de l'interès particular hi ha l'interès collectiu; que l'individu ha d ecomportar-se activament, rebutjant la passivitat acomodatícia, molt corrent en els nostres temps; ha d'exigir el compliment dels seus drets, però ha d'ésser inflexible en la satisfacció dels seus deures; ha de pensar que l'Ateneu és seu, però per això mateix ha de saber que és de tots, venint obligat a defensar-lo, a propagar-lo i a conservar-lo.

Trobareu entre nosaltres homes de diferents pensars, costums i temperaments. No us espanti aquesta heterogeneïtat. Ella és, precisament, la que dóna varietat i, per tant, gust a la nostra vida social. Sols us demanem que sapigueu comportar-vos, respecte als altres, com desitjaríeu es comportessin els altres respecte de vós. Sigueu tolerant, reflexiu i empreu sempre la persuació en les vostres diferències amb els dmés. D'aquesta manera assolirem una condició essencialíssima en la vida collectiva: la convivència.

I res més. Penseu que des d'aquest moment sou un membre més que ingresseu a la família, sempre en augment, de l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant, que lluita noblement per un ideal de Germanor, de Pau i de Llibertat humana, emprant l'arma més formidable: la Cultura.

Benvingut sigueu i Sempre Avant!

Col.laboració

Breu és l'explicació que del mot *collaboració* donen la majoria de diccionaris. —Treballar dues o més persones en una obra, diuen uns. —Treballar dues o més persones en una obra comuna, extremen els altres; i veritablement la descripció és tan minsa com exacta.

Treballar dues o més persones. —Carretejar, empalmar, ajustar, bastir, donar cos i forma a una obra corpòrea, material. Captar, judicar, consultar idees i conceptes per a una obra de l'esperit.

Treballar dues o més persones en una obra comuna. —És el mateix que hem esmentat. Sobra l'adjectiu *comuna?* És una de tantes coses que ens acostumem a presenciar i no ens fan nosa. Si tots treballen en una obra, no és l'obra de tots?

Però en les empreses democràtiques, d'ideal collectiu, el sentit de *collaborar* és molt més ampli.

No sols collabora el que ostenta un càrrec directiu o bé el que accepta de portar a fi un objectiu determinat. Els elements dirigits, la massa anònima àdhuc, tenen llur collaboració precisada d'una manera clara i neta.

No és, per ventura, tasca eficaç i constructiva acceptar o refusar —mai la indiferència colpidora— les inclinacions i orientacions que els dirigents adoptin? Censurar, prestar suport i caliu als actes d'aquells, de tot el que sigui collectivitat, animant-ho o estimulant-ho si cal, no és tasca despreciable. Això tan insignificant a primera vista és el control, la pedra de toc indispensable a tota obra comuna.

La cultura per mitjà del llibre

Conferència pel Dr. J. Serra Hunter

Amb motiu de la Festa del Llibre tingué lloc al nostre Ateneu i organitzada per la Secció Biblioteca, el dia 22 del proppassat abril, una conferència sobre el tema que encapçala aquestes ratlles i a càrrec del Dr. J. Serra Hunter.

Amb forma suggestiva i senzilla, característica en ell, el Dr. Serra Hunter demostrà l'enorme importància que té el llibre en el nostre temps.

Féu unes breus consideracions sobre l'educació, dient que educar és instruir, formar, que és tendir a la perfecció.

La gent es creia que sabent moltes coses estava millor educat, quan el que interessa és saber perquè aprofita tot el que hom sap. Això és estar informat, en lloc d'estar format.

El llibre és un mitjà formidable per als autodidactes. L'auto educació sols és possible mitjançant la lectura.

Fa uns anys hom creia amb una cultura o civilització individualista. Avui està reconegut a bastament que la civilització és eminentment col·lectivista i és tonto aquell que s'envaneix d'una obra particular, quan és obra de tots plegats, començant pel més humil artesà i acabant pel savi.

Podem afirmar, digué, que el llibre ha arribat a ésser consubstancial en la vida humana. El trobem en néixer i ens acompanya fins a morir, com si sense ell no poguéssim anar pel món.

Dividí els llibres en cinc tipus generals: llibres de tecnologia, artístics, científics, filosòfics i educatius, remarcant que cal tenir molta cura en llur selecció, car poden portar desorientacions de molta importància a qui no sap escollir-los.

Els Ateneus de cultura com el vostre —continuà— són els fidels intèrprets de la veritable cultura, cultura universalista, de germanor i de pau humana, i hem de lluitar fins que fem d'aquests Ateneus organitzacions potents i responsables per tal que puguin enfrontar-se amb la cultura oficial, que pot ésser funesta en determinats moments i que sempre obstaculitza la iniciativa particular.

La Diada del Llibre coincideix amb una data que representa les aspiracions de Catalunya; per això hem de voler fer cultura catalana, que no vol pas dir exclusivisme, sinó major capacitat per a contribuir al benestar col·lectiu, i coincideix també amb una data històrica per a l'esdevenidor de la humanitat, car si tots plegats no ens preparem per a superar l'estat caòtic en què ens trobem, no podrem pas barrar el pas a l'ona negra que ens amenaça a tots en tirar per terra els avenços de la moderna civilització en el seu aspecte moral i intel·lectual, amb referència a la llibertat i benestar col·lectiu...

Crear

La vida cósmica es movimiento, transformación perpetua, y el hombre es síntesis en acción. Dos circunferencias concéntricas, la Ciencia, el Arte, pensar y sentir, son engendradas en nosotros por lo eterno en acción. Estos dos valores, los más positivos, creados por la mente humana, revelan en el hombre la conciencia de sí mismo com ser activo. La Ciencia dirige la actividad mental hacia la conquista de la Verdad, que es armonía, natural y lógica posición del hombre con lo que le rodea en el continente donde se agitan los seres en la vida. Por el Arte, el hombre se eleva en el Icaro de la fantasía y descubre, crea, mundos nuevos que son a la vida como una prolongación sublime de lo más bello que hay en ella: la esperanza en lo mejor, el ideal de la vida misma.

Como para alcanzar la armonía social, felicidad colectiva, requiérese, indudablemente, una pulimentación espiritual que determine concepciones más bellas y humanamente verdaderas del deber, la Ciencia y el Arte, realizando su misión social, lograrán dicha armonía, entronizando en la mente humana el ideal más elevado del genio creador del hombre.

El movimiento es ley de conservación de lo material; la actividad, facultad de obrar en el hombre, es creadora por esencia y ley de conservación de lo espiritual. En oposición a la pasividad, que individualiza y consume inútilmente la energía creadora; la actividad, colectiviza, crea; es ella génesis de la moral humana, creada según sus imperativos. El hombre antes que sociable fué activo instintiva y luego intelectualmente; lentamente fué adaptando su actividad al beneficio de los demás. Nuestro avance en el campo cultural ha determinado todo progreso de la evolución creadora.

Nuestra época se caracteriza por un lógico y natural aceleramiento de la actividad, aceleramiento producido por la posición del pensamiento moderno que, como la antigua filosofía griega, ve en el hombre la "medida de todas las cosas".

En consecuencia, acelerado el ritmo social, se impone en el campo de la Cultura acelerar también, reflexivamente, sus creaciones eternas, sí ha de conservarse siendo guía de la civilización.

Dirijamos ahora nuestra atención al proceso evolutivo de nuestro querido hogar de Cultura. Ateneísmo quiere decir actividad cultural colectiva. Hasta ahora en nuestro Ateneo ha imperado, como es lógico en educación, la posición receptiva; urge ya, para evitar la individualización que se inicia, ír a la demostración de lo asimilado, ir a la creación de los que han de divulgar nuestros valores y han de dar personalidad a nuestra entidad. El engrandecimiento de nuestro Ateneo no es tan solo cuestión de mayor cantidad de socios, empresa ésta difícil de lograr y que implica para su conservación un esfuerzo económico superior a nuestras fuerzas, sino también dentro de nuestras posibilidades, una cuestión de ensanchamiento del entusiasmo, de unificación de opiniones y, sobre todo, de consolidación del ideal ateneísta. Cuando los miles y miles de amantes de la Cultura, hoy indecisos ante el umbral de nuestra casa, puedan apreciar nuestra virtud creadora en los "hijos" de nuestro Ateneo, será para aquellos

una necesidad la convivencia con nosotros y, al fin, se realizará sin otro esfuerzo nuestra noble ambición cultural.

Que desde hoy sea un mismo ideal el que ilumine nuestros actos, y, así, toda discusión será análisis, toda crítica, colaboración. Sólo así podremos alcanzar el más intenso de los placeres, que es el de gozar con nuestra propia obra.

MARIANO REPISO GRANADO

De les seccions

Biblioteca.—Amb motiu de la Diada del Llibre, el 22 d'abril el Dr. Serra Hunter donà l'anunciada conferència, i dissertà sobre "L'educació per mitjà del llibre".

La Diada del Llibre s'installà amb gran èxit la *Parada* tradicional a la Plaça d'Espanya.

I, darrerament, en commemoració de l'esmentada Diada, organitzàrem un Homenatge a la nostra Biblioteca, consistent que cada ateneista, segons llurs mitjans, faci voluntàriament un donatiu de llibres per a la Biblioteca. A hores d'ara el nombre de volums rebuts palesa de manera clara i categòrica l'amor que tot l'Ateneu sent per la Biblioteca i per la Cultura.

Estudis Econòmics,, Polítics i Socials.—Amb èxit extraordinari ha començat el Curs d'Iniciació als Estudis Econòmics, Polítics i Socials. El curset d'Economia Política està a la seva meitat a càrrec del professor Carles Ràsfen.

Seguirà a continuació el de Geografia Econòmica, que començarà a les acaballes del corrent mes.

S'organitza amb tota activitat per a aquest mes un acte públic per a la defensa de la Cultura, amb la collaboració de la Secció de Literatura i Belles Arts, i en el qual prendran part oradors de l'Associació d'Intellectuals per a la Defensa de la Cultura. Oportunament s'avisarà el dia per programes especials.

També pren forma una exposició gràfica sobre la Unió Soviètica, acompanyada de conferències mentre duri l'exposició.

Música.—Tots recordem de manera agradable el Concert que el dia 5 del passat mes d'abril l'eminent pianista Juli Pons donà al Círcol de Sants, organitzat per aquesta secció. Els aficionats a la música de la nostra barriada correspongueren tal com el talen de Juli Pons es mereixia. Interpretà el programa de manera tan mestrívola que els que en d'altres ocasions l'havien sentit digueren que aquell havia estat un dia excepcional. No volem acabar sense recordar el clausurat Congrés de Musicologia celebrat a Barcelona. Els concerts donats, si els referents a música moderna ens han descobert pocs horitzons, en canvi els de música antiga ens han illustrat de moltes coses. També amb motiu de les sessions s'han manifestat opinions interessants i curioses.

Literatura i Belles Arts.—Aquesta secció intercalarà entre els cursos de Dibuix i Preceptiva literària un curset d'*Iniciació a la Filosofia del llenguatge*, a càrrec del professor Llorenç Conde. Aquest curset començarà el dia 12 del

corrent mes de maig. Constarà de quatre lliçons. Les altres tindran lloc els dies 19 i 26 del mateix mes i el 2 de juny.

Les quatre lliçons de l'esmentat curset d'Iniciació a la Filosofia del Llenguatge versaran sobre els següents temes:

1.ª Lliçó.—Sentit del llenguatge. (Relació entre el so i el significat.—Diversitat de llengües.—Corporcitat fonètica de la paraula.)

2.ª Lliçó.—Desarticulació dels elements de l'oració. Examen ideològic d'algunes parts de l'oració; pronoms, articles i preposicions.)

3.ª Lliçó.—Construcció sintàctica. (Lligament dels elements de l'oració; accidents i partícules.)

4.ª Lliçó.—El llenguatge figurat. (significat metafòric.—Formació de paraules i etimologies.)

Per a més dades, vegeu programes especials.

Secció de Teatre.—Amb veritable èxit d'alumnes, fou inaugurat el Curset de Declamació a càrrec del desinteressat amic Josep Brunet, el qual ha posat en aquesta lloable tasca tots els seus coneixements i amor que té i sent per aquest art. Fem constar en aquestes ratlles el nostre més sincer agraïment vers ell.

La finalitat d'aquest Curset no és altra que la de preparar cert nombre d'elements per a poder reorganitzar amb el màxim de cura el quadre escènic del nostre Ateneu. És per això, doncs, que tots hi hem posat el màxim d'afany i entusiasme i ens plau dir que hem trobat l'escalf que desitjàvem per part dels socis d'aquesta Secció i de l'Ateneu en general.

Volem, també, anunciar amb el goig corresponent que en el proper mes de juny podrem gaudir tots plegats del fruit d'aquest Curset, amb una petita representació teatral acompanyada d'un recital de poesies.

Acabem fent una crida a tots aquells companys que sentin un amor per l'art teatral i especialment a l'element femení perquè vinguin a nosaltres, on trobaran un lloc per a col·laborar en aquesta obra que hem emprès a benefici de l'Ateneu i de la Cultura.

Excursions.—Hem començat la tanda d'excursions en autocar de la present temporada. El diumenge 3 de maig férem la primera amb el següent itinerari: Tarragona-Poblet-Santes Creus.

L'antiquíssima Tarragona, el monumental Poblet i el graciós monestir de Santes Creus ens proporcionaren una jornada de satisfacció corporal i espiritual.

Fotogràfica.—Altra vegada per mitjà del nostre butlletí ens adrecem als amants i conreadors de l'Art Fotogràfic per tal d'assabentar-los de tot el que hem organitzat.

L'ampliació del laboratori i un lloc exclusivament per a la venda de material separat d'aquell, eviten la sèrie de molèsties que fins ara havíem hagut de sofrir.

El concurs permanent de fotografies, les bases del qual detallem més avall, creiem que estimularà els companys aficionats a multiplicar-se i perfeccionar-se.

Per últim, ens cal dir que per al mes d'agost tindrà lloc al nostre Ateneu un Concurs General Fotogràfic, les bases del qual ja es donaran a conèixer.

Fem constar que comptem amb valuosos premis de la Generalitat de Catalunya,n Ajuntament de Barcelona i de nombroses cases comercials.

Res, companys: a treballar; els nostres esforços bé ho mereixen!

Concurs permanent de fotografies

BASES

Art. I.—Dintre de la Secció Fotogràfica queda establert un Concurs Fotogràfic amateur per a tots els socis de l'Ateneu.

Art. II.—La Secció Fotogràfica vindrà obligada mensualment a organitzar com a mínim una sortida matinal, i, si és convenient, una de tot el dia.

Art. III.—Els llocs destinats a efectuar les sortides podran ésser proposats per la Junta, com també seran atesos aquells que siguin proposats pels socis, fent-ho per lletra, degudament signada.

Art. IV.—Aquestes sortides seran numerades a mesura que vagin efectuant-se per a millor control de la Junta.

Art. V.—En cada una de les sortides la Junta nomenarà dos vocals; un d'ells tindrà cura de representar la Secció, i l'altre tindrà cura de la part tècnica en cas d'ésser consultat durant la sortida.

Art. VI.—Dels clixés obtinguts durant la sortida els concursants faran lliurament a la Secció d'una còpia ampliada a la mida 13×18.

Art. VII.—Les ampliacions hauran d'ésser impressionades damunt de paper blanc mat, prescindint de tot viratge i de cartolina.

Art. VIII.—En lliurar les fotografies es farà dintre d'un envelop, damunt del qual s'expressarà el número de la sortida efectuada; en un sobre a part, constarà el nom i cognom de cada autor i el lema de cada fotografia.

Art. IX.—En rebre les col·leccions, s'estendrà un rebut de certificació al concursant de les fotografies que destini al concurs.

Art. X.—Seran admeses com a màxim 5 proves per sortida.

Art. XI.—Cada tres mesos s'efectuarà una exposició per a fallar el concurs, el qual es fallarà d'acord amb el conjunt fotogràfic millor presentat.

Art. XII.—El jurat estarà format per un membre de la Secció de Literatura i Belles Arts, un representant del Consell Directiu i un altre de la Secció Fotogràfica.

Art. XIII.—El termini d'admissió serà clos als 20 dies després d'efectuada la darrera sortida.

Art. XIV.—Es concediran tres premis, consistents en material fotogràfic valorat en 5, 3 i 2 pessetes. Així mateix es concediran 3, 2 i 1 punts, respectivament, al primer, segon i tercer, puntuables per a la classificació general anual, amb un premi especial de la Secció.

Art. XV.—Tot concursant sols podrà optar a un sol premi.

Art. XVI.—Les fotografies premiades quedaran propietat de la Secció.

Art. XVII.—Tot concursant haurà d'atendre's a aquestes Bases.

Art. XVIII.—La Junta de la Secció queda facultada per a alterar aquestes Bases, com també l'anul·lació d'aquest Concurs si causes imprevistes ho exigissin.

Ciutat, 17 d'abril del 1936.

LA JUNTA

Programa d'activitats

MES DE MAIG

Cursets

De Declamació, a càrrec del professor J. Brunet. Tots els dissaptes, de 8 a 9 de la vetlla.

Economia Política, a càrrec del professor Carles Rasfen. Tots els dimarts, de 8 a 9 de la vetlla.

Iniciació a la Filosofia del Llenguatge, a càrrec del professor Llorenç Conde. Tots els dimarts, de 9 a 10 de la vetlla.

Conferències

Divendres dia 22.—A les deu de la vetlla, conferència per J. Brunet sobre "Incompatibilitat del Cinema amb el Teatre".

Dijous, dia 28.—Per a clausurar l'*Homenatge a la nostra Biblioteca,* la Secció de la mateixa organitza aquest acte per a les deu de la vetlla del dia esmentat, en el qual prendran part el president de l'Ateneu, Josep Abella, i un membre de la Secció de Biblioteca. Parlaran sobre el tema "Què és i el que hi ha a la nostra Biblioteca".

Atletisme

.—Al nostre local tots els dies, i els diumenges al nostre camp del carrer Badal, exercicis, i competències atlètiques.

Vegeu programes especials.

Excursions

Dia 1.—Sortida familiar a la Granja Flor de Maig.

Dia 3.—Excursió en autocar als monestirs de Poblet i Stes. Creus, per Tarragona.

Dia 10.—Excursió a la Teuleria de Sant Cugat.

Dia 24.—Sortida familiar a l'Estadi del Prat.

Dia 24.—Sortida fotogràfica a Sta. Creu d'Olorde, per Pedralbes; tornada per Vallvidrera.

Sortida de l'estatge a les 6 en punt del matí.

Per a detalls, al tauler de la respectiva Secció o a Secretaria General.

Imp. Cervantes «Creu Coberta»